

HET NIEUWE REGLEMENT VAN ARBEID

ALGEMEENE BEPALINGEN

Artikel 1

1. Dit reglement verstaat onder:
lid en *leden* en leden van het Nederlandsch Instituut van Accountants; *assistent* ieder, die een lid bijstaat in de verrichting van accountantswerkzaamheden en geen lid is van het Nederlandsch Instituut van Accountants of van een vereeniging als bedoeld in het laatste lid van artikel 5 van dit reglement;
verklaring elke mededeeling, hetzij schriftelijk of mondeling gedaan, waarin een oordeel wordt kenbaar gemaakt of waaruit een oordeel te kennen is.
2. Dit reglement is van toepassing op de werkzaamheden der leden, verricht in de uitoefening van de functie van accountant en op hun verklaringen, in die functie afgegeven.
3. Voor de toepassing van dit reglement wordt aangenomen, dat de werkzaamheden van de leden, die geheel of gedeeltelijk hun beroep maken van accountantswerkzaamheden, verricht zijn en dat hun verklaringen worden verstrekt in de functie van accountant, tenzij het tegendeel duidelijk blijkt.
4. Elke verklaring, gegeven met vermelding van de hoedanigheid van accountant of van het lidmaatschap van het Instituut, wordt voor de toepassing van dit reglement geacht te zijn gegeven op grond van werkzaamheden, verricht in de uitoefening van de functie van accountant.

Toelichting 3e lid

Ten aanzien van de leden, die van het verrichten van accountantswerkzaamheden hun beroep maken, moet worden aangenomen, dat al hun werkzaamheden zijn verricht en al hun verklaringen worden verstrekt in die hoedanigheid, tenzij het tegendeel duidelijk blijkt. Dat tegendeel kan o.m. blijken uit de vermelding van de hoedanigheid (Wethouder, Commissaris e.d.), waarin de werkzaamheden zijn verricht of de verklaring wordt gegeven.

Toelichting 4e lid

Bij het bepalen, wat accountantswerkzaamheden zijn, zal niet uitsluitend moeten worden gelet op den aard van de werkzaamheden zelf, maar bovendien op de omstandigheid, of bij het verrichten der werkzaamheden of het afgeven der verklaring de indruk wordt gewekt van een onderzoek, dat wordt of werd verricht door een accountant. Ook in dat geval moeten de werkzaamheden als accountantswerkzaamheden worden beschouwd.

Onder dit Reglement vallen dus:

- 1e. alle werkzaamheden van een accountant, die het vrije beroep uitoefent, tenzij duidelijk blijkt, dat zij niet in accountantsfunctie zijn verricht;
- 2e. elke verklaring, welke is afgegeven met de vermelding van de hoedanigheid van accountant of van lid van het Nederlandsch Instituut van Accountants;
- 3e. elke verklaring en alle werkzaamheden, welke naar haar aard accountantsverklaring of accountantswerkzaamheden zijn;
- 4e. elke verklaring en alle werkzaamheden, waarbij de indruk gewekt wordt, dat zij een accountantsverklaring is of accountantswerkzaamheden zijn.

Artikel 2.

1. De leden zijn gehouden hun arbeid te verrichten met eerlijkheid, nauwkeurigheid en onzijdigheid. Het is hun verboden betreffende hetgeen hun in de uitoefening van het accountantsberoep ter kennis is gekomen,

voor zoover dit een vertrouwelijk karakter draagt, andere mededeelingen te doen, dan de uitvoering van de opdracht vereischt.

2. De leden zijn gehouden hun arbeid op zoodanige wijze te verrichten, dat deze een deugdelijken grondslag vormt voor hun mededeelingen omtrent de uitkomst van dien arbeid.

Toelichting

De redactie van den eersten volzin is ontleend aan de wet op het notariaat. Onzijdigheid en geheimhouding worden geëischt voor alle werkzaamheden in accountantsfunctie, ongeacht welke maatschappelijke positie de accountant inneemt.

Artikel 3

1. De leden zijn gehouden regelmatig en op ordelijke wijze aantekening te houden of te doen houden van de door hen en hun assistenten verrichte werkzaamheden.

2. Zij zijn gehouden deze aantekeningen te bewaren gedurende den tijd van tien jaren.

Artikel 4

1. Een lid, dat de praktijk uitoefent in maatschap met een ander lid, is verplicht zoodanige voorzieningen te treffen, dat hij zich in redelijkheid overtuigd kan houden, dat de arbeid van zijn medevennoot en diens mededeelingen omtrent de uitkomsten van onderzoekingen voldoen aan de bepalingen van dit reglement. Deze verplichting strekt zich niet verder uit dan de algemeene grondslagen van de onderzoekingen.

2. Onder algemeene grondslagen van de onderzoekingen worden verstaan zoowel de algemeene beginselen, vastgesteld in de reglementen van het Nederlandsch Instituut van Accountants als de beginselen volgens welke de werkprogramma's voor de onderzoekingen van de maatschap worden opgesteld.

3. Een overeenkomstige verplichting rust op de leden, die hun praktijk uitoefenen met gebruik van een gemeenschappelijken naam.

4. Een overeenkomstige verplichting rust op de leden, die hun praktijk uitoefenen met bijstand van of in samenwerking met een ander lid, ten aanzien van den arbeid en de mededeelingen van dat lid.

Artikel 5

1. Indien een lid de praktijk uitoefent in maatschap met iemand, die niet lid is van het Nederlandsch Instituut van Accountants, is de in artikel 4 omschreven verplichting ten aanzien van den arbeid van den medevennoot niet beperkt tot de algemeene grondslagen van de onderzoekingen, maar geldt zij ook voor de bijzondere werkzaamheden, alsmede voor de deugdelijkheid van de uitvoering daarvan.

2. Een overeenkomstige verplichting rust op de leden, die hun praktijk uitoefenen onder een gemeenschappelijken naam met iemand, die niet lid is van het Nederlandsch Instituut van Accountants.

3. De in beide voorgaande leden omschreven verplichting geldt niet voor zoover de praktijk wordt uitgeoefend in maatschap of onder een gemeenschappelijken naam met iemand, die lid is van een vereniging, ten aanzien van welker leden de algemeene vergadering van het Nederlandsch Instituut van Accountants heeft bepaald, dat de voorschriften van artikel 4 toepassing vinden.

Artikel 6

Ten aanzien van den arbeid en de mededeelingen van een lid,, dat in dienstverband bij een ander lid werkzaam is, vinden de bepalingen van dit reglement overeenkomstige toepassing met dien verstande, dat voor hem niet gelden de verplichtingen, omschreven in de artikelen 3, 2e lid, 4 en 5.

Artikel 7

1. Het is een lid geoorloofd bij zijn arbeid en ten behoeve van zijn verklaring gebruik te maken van de verklaring van een ander lid, mits hem uit de gebruikte verklaring of uit een ander geschrift is gebleken, dat het onderzoek is verricht in den omvang als naar zijn oordeel noodig is ter voldoening aan het tweede lid van artikel 2.

2. Indien de verklaring van het andere lid niet is gegeven in de uitoefening van de praktijk in vrij beroep, is het lid gehouden door eigen aanvullend onderzoek een zoodanigen grondslag voor zijn verklaring te leggen, dat zijn arbeid blijft voldoen aan het tweede lid van artikel 2.

3. Het is een lid op gelijke wijze geoorloofd gebruik te maken van de verklaring van een lid van een vereniging als bedoeld in het laatste lid van artikel 5.

4. Een lid is in de gevallen, bedoeld in de voorgaande leden van dit artikel, niet verplicht van het gebruik van de verklaring van anderen melding te maken. Het voorschrift van artikel 10 is ten deze niet toepasselijk.

Toelichting

De kennisneming van het werkplan of eenig ander overleg ten opzichte van den aard der werkzaamheden is steeds noodzakelijk, tenzij uit de mededeeling waarop men zich baseert, reeds blijkt, dat aan de vereischen is voldaan.

Met het aanvullend onderzoek, genoemd in het tweede lid van het artikel, is niet alleen bedoeld een onderzoek ter opheffing van eventuele leemten in het onderzoek van het andere lid, maar ook de arbeid, welke het lid, dat van de verklaring gebruik maakt, moet verrichten, teneinde zich te kunnen vergewissen omtrent de wijze, waarop het onderzoek is verricht.

Intusschen houdt dit artikel geen verplichting, slechts een toelating, in tot het onvermeld laten van den naam.

Artikel 8

1. Indien de arbeid van een lid en diens verklaring voor een deel betrekking hebben op een in het buitenland verricht onderzoek, is het dit lid mede geoorloofd met betrekking tot dat onderzoek gebruik te maken van de verklaring van een in het buitenland gevestigd accountant, die niet lid is van het Nederlandsch Instituut van Accountants of van een vereniging, als bedoeld in het laatste lid van artikel 5, mits deze de praktijk uitoefent in vrij beroep en bij de keuze van dezen accountant naar het oordeel van het lid de noodige zorgvuldigheid is betracht.

2. De leden zijn gehouden, ingeval zij op grond van het bepaalde in het vorige lid gebruik maken van de verklaring van een in het buitenland gevestigd accountant, van deze omstandigheid mededeeling te doen in hun verklaring, met vermelding van diens naam.

3. Het in het vorige lid gegeven voorschrift van vermelding van den naam lijdt uitzondering in die gevallen, waarin die vermelding schadelijk moet worden geacht voor de betrokken onderneming.

VAN DE VERKLARINGEN IN HET ALGEMEEN

Artikel 9

1. De leden zijn gehouden de uitkomst van hun arbeid op zoodanige wijze mede te deelen, dat in het verband van den aard en van den vorm der mededeeling een juist beeld van die uitkomst wordt verkregen.

2. Zij zijn verplicht elk voorbehoud, waaronder de mededeeling wordt gedaan, daarin uitdrukkelijk te vermelden.

3. Onverminderd het bepaalde in lid 2 hebben zij uitdrukkelijk de gegevens te vermelden, welke hun bij hun arbeid hebben ontbroken om te kunnen voldoen aan het tweede lid van artikel 2.

Toelichting

De bedoeling van het eerste lid is het misbruik tegen te gaan van een verklaring, welke noch uitdrukkelijk een goedkeuring noch uitdrukkelijk een niet-goedkeuring inhoudt. Zulk een verklaring moet geacht worden een goedkeuring van het besproken stuk in te houden.

Het derde lid van dit artikel slaat niet op het ontbreken van bewijsstukken, waarvan vaststaat dat zij betrekking hebben op aangelegenheden, welke voor den uitslag van een onderzoek van geen of weinig beteekenis zijn. De bedoeling is, aan te geven hoe gehandeld moet worden, indien bij een onderzoek boeken of stukken ontbreken, waarin gegevens gevonden zouden kunnen worden, waarvan de wetenschap op den inhoud eener verklaring invloed zou moeten hebben.

Artikel 10

Het is den leden niet geoorloofd in hun verklaringen andere mededeelingen te doen dan die, welke betrekking hebben op door hen overeenkomstig artikel 2 verrichte werkzaamheden, tenzij met nauwkeurige omschrijving van de bron, waaruit die mededeelingen zijn geput en met inachtneming van de vereischte zorgvuldigheid ten aanzien van het gebruik van die bron.

Toelichting

De bedoeling van dit artikel is, te verbieden in accountantsrapporten mededeelingen te doen, welke niet op accountantswerkzaamheden steunen, tenzij met uitdrukkelijke vermelding van de bron dier mededeelingen. Het handelt dus over mededeelingen, welke de accountant niet de zijne wil noemen en welke hij toch in zijn rapport opneemt.

Artikel 11

1. Een goedkeurende verklaring, hetzij deze wordt gegeven in den vorm van de eenvoudige onderteekening van een stuk, hetzij deze meer omstandig de goedkeuring omschrijft, wordt geacht een volledige goedkeuring in te houden van het stuk, waarop de verklaring betrekking heeft, tenzij uitdrukkelijk, en met gebruikmaking van de woorden „onder het voorbehoud”, het tegendeel wordt vermeld.

2. Dit voorbehoud moet schriftelijk worden gemaakt met zoodanige omschrijving van de bedenkingen, dat de draagwijdte van het voorbehoud duidelijk blijkt.

3. De omschrijving van het voorbehoud moet deel uitmaken van de goedkeurende verklaring.

Artikel 12

Het is den leden verboden een goedkeurende verklaring met voorbehoud af te geven, indien dit voorbehoud de strekking der verklaring teniet doet of aan deze strekking wezenlijk afbreuk doet.

Artikel 13

Indien een lid een stuk afgeeft of doet afgeven, dat zijn naam of den naam waaronder hij de praktijk uitoefent vermeldt op zoodanige wijze, dat de indruk gewekt wordt, dat dit stuk van hem afkomstig is, wordt dit stuk, tenzij daaruit het tegendeel blijkt, geacht een goedkeurende verklaring omtrent den inhoud van het stuk in te houden, ook indien dit stuk niet door hem onderteekend is. De bepalingen van de artikelen 11 en 12 vinden overeenkomstige toepassing.

Toelichting

Het komt voor, dat een accountant als slotstuk van eenigen arbeid zelf een stuk opmaakt en zulks mededeelt, zonder dat hij uitdrukkelijk zegt, dat hij het stuk juist bevonden heeft. Zulk een mededeeling moet als een goedkeurende verklaring worden beschouwd, zoodat alle bepalingen betreffende de verklaringen op dat stuk van toepassing zijn, tenzij uit de mededeeling of uit het stuk uitdrukkelijk blijkt, dat een goedkeurende verklaring niet wordt bedoeld.

Artikel 14

1. Indien een stuk, waarop de goedkeurende verklaring van een lid betrekking heeft, deel uitmaakt van een stel van bescheiden en door gezamenlijke openbaarmaking dezer bescheiden van dezen samenhang blijkt, wordt de verklaring geacht mede betrekking te hebben op de mededeelingen, welke in de overige bescheiden worden gedaan tot toelichting van den inhoud van het stuk, waarop de goedkeurende verklaring rechtstreeks betrekking heeft alsmede op de nadere gegevens, welke in de overige bescheiden worden verschaft met betrekking tot den inhoud van dat stuk.

2. Een lid zal geacht worden aan de verplichtingen, voortvloeiende uit het bepaalde in het eerste lid van dit artikel, te hebben voldaan, indien hij al datgene heeft gedaan wat redelijkerwijs van hem kon worden verlangd.

Artikel 15

De voorschriften vervat in de artikelen 9, 10, 11, 12 en 14 zijn eveneens van toepassing ten aanzien van de mededeelingen van anderen omtrent den arbeid van de leden, indien deze mededeelingen met goedkeuring van de leden zijn geschied of door hen zijn gedoogd.

VAN DE VERKLARINGEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Artikel 16

1. Een goedkeurende verklaring met betrekking tot de jaarrekening omvat de balans, de winst- en verliesrekening en de toelichting.

2. Deze verklaring houdt de bevestiging in, dat de jaarrekening is opgemaakt volgens goed koopmansgebruik en betreft mede het bestaan en de waardeering der activa en passiva en de omschrijving van de posten.

3. Op een verklaring met betrekking tot de jaarrekening zijn overigens de bepalingen van het voorgaande hoofdstuk van toepassing.

Toelichting

In geval een toelichting als bedoeld in art. 42 van het wetboek van Koophandel wordt opgemaakt, moeten de drie stukken, welke naar het wettelijk voorschrift de jaarrekening eener naamlooze vennootschap vormen, als een geheel worden beschouwd. De handteekening van den accountant onder een dier stukken moet geacht worden zijn goedkeuring tot alle drie uit te strekken; elk dier

drie stukken vult de twee andere aan. Bij lichamen, waarvoor een soortgelijk voorschrift bestaat, treedt het stuk dat denzelfden dienst doet als de „toelichting” voor die toelichting in de plaats.

Door het gebruik van de goedkeurende verklaring afhankelijk te stellen van de toepassing van het „goede koopmansgebruik” is de betekenis der goedkeurende verklaring met betrekking tot de jaarrekening nader bepaald.

Artikel 17

Het is den leden niet geoorloofd betreffende twee opeenvolgende jaarlijksche balansen goedkeurende verklaringen af te geven zonder in de verklaring met betrekking tot de tweede balans de winst- en verliesrekening over de met deze balans afgesloten periode te betrekken.

Toelichting

Dit artikel verbiedt niet het zelfstandig balansonderzoek van opeenvolgende jaarbalansen, maar alleen het afgeven van een goedkeurende verklaring als gevolg van dat onderzoek. Hierbij moet in aanmerking worden genomen, dat een goedkeurende verklaring met voorbehoud een goedkeurende verklaring blijft.

Hieruit volgt, dat een lid, dat opeenvolgende jaarbalansen onderzoekt, zonder onderzoek naar de juistheid van de winst- en verliesrekening, in zijn rapport uitdrukkelijk de mededeeling moet opnemen, dat hij geen goedkeurende verklaring afgeeft.

SLOTBEPALING

Artikel 18

Dit reglement treedt in werking op 1 Maart 1947.

ACCOUNTANT EN ACTUARIS

door R. Zaalberg van Zelst

Een kenmerk, waarin het jaarverslag eener maatschappij van levensverzekering zich onderscheidt van dat van andere bedrijven, is het verschijnsel, dat de eventuele accountantsverklaring met betrekking tot de balans en de verlies- en winstrekening bij een levensverzekeringmaatschappij steeds een verwijzing bevat naar het verslag van den actuaris, die verantwoordelijk gesteld wordt voor den grootsten post in deze jaarstukken, namelijk de wiskundige reserve.

Dit verschijnsel is merkwaardig genoeg om er eens wat meer aandacht aan te besteden, vooral ook, omdat aan de accountantsverklaring een andere betekenis moet worden toegekend dan aan het verslag van den actuaris.

Een accountantsverklaring wordt alleen dan bij de publicatie van de jaarstukken toegevoegd, indien de accountant niet intern bij het bedrijf in dienst is. De zelfstandige accountant kan, onafhankelijk van de directie der onderneming, na ingesteld onderzoek verklaren, dat de cijfers een zoo getrouw mogelijke afbeelding van den werkelijken stand van het bedrijf geven en het publiek kan daardoor in de verstrekte cijfers meer vertrouwen hebben, gegrond op de kennis van zaken en de integriteit van den accountant. Zoo op het oog zou men echter kunnen zeggen, dat aan de door een te goeder naam en faam bekend staande levensverzekeringmaatschappij verstrekte cijfers tenminste hetzelfde vertrouwen kan worden geschonken, als aan een verklaring van een willekeurigen, veelal veel